

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Виконавсько-музикознавчий факультет

кафедра спеціального фортепіано

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо організації педагогічної практики

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітня програма виконавство	сольне інструментальне та вокальне
Статус освітнього компонента	обов'язковий

Харків 2024

Розробник: **Сирятська Тетяна Олександрівна** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри спеціального фортепіано Харківського національного університету мистецтв ім. І.П. Котляревського.

Рецензенти **Фекете Ольга Валентинівна** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри спеціального фортепіано Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського;
Рябуха Наталя Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент кафедри фортепіано Харківської Державної Академії культури, в.о.ректора ХДАК.

Методичні рекомендації розглянуто та схвалено на засіданні кафедри спеціального фортепіано, протокол № 3 від 20 листопада 2024 року.

Методичні рекомендації розглянуто та схвалено на засіданні науково-методичної ради ХНУМ, протокол №3 від 27.11.2024 р.

Гарант освітньої програми:

(підпис)

Ірина СУХЛЕНКО
(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ВСТУП

Методичні рекомендації для проведення педагогічної практики розроблені відповідно до Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського та Наскрісної програми практики здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр, а також відповідно до навчального плану підготовки бакалаврів спеціальності 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво для здобувачів ОП Сольне інструментальне та вокальне виконавство (*фахова профілізація «Фортепіано»*). Мова проведення практики – українська.

Метою практичної педагогічної підготовки є оволодіння здобувачами освіти навичками планування/організації педагогічного процесу у закладах початкової та/або профільної мистецької освіти.

Завданнями практики, що послідовно направляють здобувача до досягнення поставленої мети, є:

- ознайомлення з організацією освітнього процесу у закладах початкової та/або профільної мистецької освіти;
- набуття досвіду роботи з типовим документообігом закладів освіти;
- вивчення педагогічного репертуару;
- безпосередня участь у педагогічному процесі, як в межах відвідувань занять керівника практики, так і під час проведення власних занять з візією та підтримкою керівника практики;
- аналіз авторських методик провідних педагогів вітчизняного й світового музично-педагогічного ком'юніті, шляхом відвідування майстер-класів, вебінарів, конференцій тощо;
- набуття досвіду оцінювання результатів навчання учнів закладів початкової та/або профільної мистецької освіти;
- створення письмового контенту, як додаткового джерела для опанування практичними педагогічними навичками: методичних розробок навчальних занять, планів-конспектів відвіданих уроків керівника практики, есеїв-рефлексій щодо відвіданих майстер-класів;
- практичне опанування застосунками для проведення дистанційного навчання: Zoom, GoogleMeet, Whiteboard, Jamboard для підвищення якості освітнього процесу;
- знайомство з особливостями та основами методик інклюзивного навчання та арт-терапії;
- використання технік (само)допомоги для підтримки ресурсного стану в стресових ситуаціях.

Методи навчання.

У процесі практичної педагогічної підготовки здобувачі освіти застосовують практичний та наочний методи; новітні інформаційні та дистанційні технології (інформаційно-комунікативні), мультимедійні засоби навчання; аналізують сучасну навчально-методичну літературу, складають конспекти відвіданих занять, здійснюють їх аналіз; розробляють власні методичні матеріали: плани-конспекти та презентації занять, комплекти тестових завдань для контрольного оцінювання знань здобувачів освіти; добирають ілюстративний або інструктивний матеріал до обраних тем, складають творчі завдання; щотижнево заповнюють щоденник практики і складають звіт про практику за кожний семестр.

2. СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Курс	3-4	
Семестр	5-8	
Кількість кредитів ECTS	8	
Аудиторні навчальні заняття	лекції (год.)	—
	семінарські/практичні (год.)	—
	індивідуальні (год.)	—
Самостійна робота (год.)	240	
Форма підсумкового контролю	Заліки – 5-8 семестри.	

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Практична педагогічна підготовка складається з двох загальних розділів: навчальної практики (протягом 5-6 семестрів), яка спрямована на акумуляцію знань та навичок щодо педагогічного процесу, та виробничої практики, що стосується набуття безпосереднього досвіду педагогічної діяльності (протягом 7-8 семестрів).

За бажанням здобувача освіти, йому може бути надана можливість проходження виробничої практики протягом всіх семестрів навчання (у разі, коли він є викладачем закладу початкової та/або профільної мистецької освіти або має учня у школі-студії Університету).

5 – 6 СЕМЕСТРИ (навчальна практика).

5-6 семестри є початковою ланкою в практичній підготовці бакалаврів. Здебільшого на даному етапі застосовуються підготовчі форми роботи, до яких можна віднести вивчення педагогічного репертуару для кожного з класів закладів початкової мистецької освіти (для виконавських профілізацій), створення ілюстративних та дидактичних матеріалів (для

фахової профілізації «Музикознавство»), знайомство з методичною літературою відповідного рівня. Важливою навичкою практиканта є набуття досвіду оцінювання, що відбувається шляхом ознайомлення з критеріями оцінювання та програмними вимогами. Рекомендуємо відвідування академічних концертів, конкурсів, фестивалів задля надання практикантом власної оцінки однієї з прослуханих програм.

КЕЙС 1. Особливості викладання в закладі початкової та/або профільної мистецької освіти.

1.1. Практичне завдання:

Знайомство з законодавчою та нормативно-правовою базою, методичною літературою, програмами, типами документації, яку веде викладач закладу початкової та/або профільної мистецької освіти.

1.2. Список рекомендованих джерел:

1. Бабак, І. (2011) «Soft Way to Mozart» - інноваційна методика зри з листа. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ, 21–22, 347–354.
2. Воробкевич, Т. П. (2001) *Методика викладання гри на фортепіано*. Логос.
3. Веркіна, Т. (2012) Креативний слух як основа професійної діяльності піаніста. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*, 35, 7–19.
4. Гончаренко, В. Ф. (1993) Про роботу студента-піаніста над музичним твором у зв'язку з деякими аспектами організації музики. *Актуальні питання педагогічної підготовки студентів музичних учбових закладів*, 2, 106–112.
5. *Київська фортепіанна школа. Імена та часи* (2013): колективна монографія. НМАУ ім. П. І. Чайковського.

КЕЙС 2. Підготовка педагогічного репертуару / ілюстративних / інструктивних / дидактичних матеріалів за дисциплінами з фаху різних видів складності.

2.1. Практичне завдання:

Підібрати / створити репертуарні списки / дидактичний матеріал для вивчення учнями дисципліни з фаху у закладі початкової та/або профільної мистецької освіти для різних років навчання (роки навчання обираються здобувачем освіти-практикантом самостійно).

2.2. Орієнтовний список творів / дидактичних або ілюстративних матеріалів по семестрам:

5 семестр (1-4 класи / роки навчання (елементарний рівень)):

Ж. Арман. Фугета

Й. С. Бах. Нотний зошит Анни Магдалени Бах

Й. С. Бах. Маленькі прелюдії

Й. С. Бах. Французькі сюїти
 Й. С. Бах. Менует
 Й. С. Бах. Двоголосні інвенції
 Й. С. Бах. Триголосні інвенції
 Ф. Е. Бах. Менует
 В. Ф. Бах. Алегро
 Г. Гендель. Чакона Фа-мажор
 Г. Гендель. Прелюдія Соль-мажор
 А. Кореллі. Сарабанда
 І. Кребс. Пасп'є
 С. Павлюченко. Фугета
 М. Регер. Фугетта тв.17
 Д. Скарлатті. Арія
 М. Скорик. Прелюдії та фуґи Соль-мажор, Мі-мінор, Ля-мажор
 Г. Телеман. Модерато
 В. Шумейко. Прелюдія та фуґа Соль-мажор
6 семестр (5-9 класи / роки навчання (базовий рівень)):
 В. Баркаускас. Усмішка
 Б. Барток. П'єса. З збірки «Дітям»
 Л. В. Бетховен. Сонатина Фа-мажор
 Л. В. Бетховен. Соната №20
 Л. В. Бетховен. Рондо До-мажор
 Й. Гайдн. Сонати (за вибором)
 Г. Гендель. Соната-фантазія До-мажор
 А. Діабеллі. Сонатина № 1
 А. Жилінський. Мишенята
 А. Караманов. Лісова картинка
 Б. Кирвер. Сонце сідає за море
 М. Клементі. Сонатина До-мажор
 В. Косенко. Пастораль
 Ф. Кулау. Варіації
 С. Людкевич. Старовинна пісня
 М. Сільванський. Сонатина № 2
 М. Скорик. Простенька мелодія
 «Та нема гірш нікому». Українська народна пісня. Обробка
 М. Лисенка, перекладення І. Берковича
 А. Штогаренко. Метелик
 Р. Шуман. Веселий селянин
 Р. Шуман. Сіцилійська пісенька
 Ю. Щуровський. Тема з варіаціями

2.3.Список рекомендованих джерел:

1. Горецька, Н. В. (1999) Проблеми педагогіки в контексті фортепіанної культури. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, 3, 58–63.
2. Горецька, Н. В. (1994) Про деякі можливості використання комплексного підходу в педагогічній практиці студентів-піаністів. Проблеми взаємодія муз. науки и учеб процесса, 5–8.
3. Гусев, І. (2005) Імпровізація – засіб сучасної методики навчання гри на фортепіано. Наук. вісн. нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, 47, кн. 11, 29–38.
4. Деменко, Б. (1981) Робота піаніста над поліритмічними труднощами. Питання фортепіанної педагогіки та виконавства, 51–61.
5. Нежигай, О. (2009) Твори для фортепіано. 1 – 8 кл. ДМШ. Дніпропетровськ.
6. Міліч, Б. (Ред.). (2018). Маленькому піаністу. Музична Україна.
7. Міліч, Б. (Ред.) (1981). Фортепіано. 2 клас. Музична Україна.
8. Шукайло, Л. (2005) Альбом фортепіанної музики. Мелосвіт.

КЕЙС 3. Опанування опусами педагогічного репертуару за рівнями виконавської майстерності, які відповідають різним рокам навчання у закладі мистецької освіти. Презентація творів педагогічного репертуару керівнику практики від кафедри.

Твори педагогічного репертуару:

- Й. С. Бах. Двоголосні інвенції
- Й. С. Бах. Триголосні інвенції
- Й. С. Бах. ХТК Прелюдія і фуга (одна на вибір)
- Б. Барток. «Мікрокосмос»
- Л. В. Бетховен. Сонати (одна на вибір)
- Й. Гайдн. Сонати (одна на вибір)
- Е. Гріг. «Поетичні картинки»
- В. Косенко. «11 етюдів у формі старовинних танців»
- Ф. Мендельсон. «Пісні без слів»
- В. А. Моцарт. Сонати (одна на вибір)
- К. Черні. Етюди, ор. 299.
- К. Черні. Етюди, ор. 740.
- Ф. Шуберт. «Музикальні моменти»
- Р. Шуман «Альбом для юнацтва» ор.68

3.1. Практичні завдання:

– виконання творів з переліку педагогічного репертуару (гра на інструменті, диригування, спів тощо) з визначенням технічних складнощів та формулюванням педагогічних завдань щодо кожного твору (для різних років навчання);

– написання анотації з формулюванням завдань для поетапної роботи з кожним твором (для різних років навчання);

План анотації для педагогічного репертуару:

1. Розкрити зміст даного музичного твору. Зробити характеристику музичних образів.
2. Виявити засоби, які використовує композитор для створення цих музичних образів (стиль твору, жанрову характерність, ритмічні та темпові особливості, будову мелодії, тональний план, гармонічні та ладові особливості розвитку, кульмінації).
3. Підкреслити засоби виразності, за допомогою яких виконавець реалізує задум композитора на інструменті (інтонування та фразування мелодії, динамічний план твору, агогічні особливості, артикуляційні моменти, особливості педалізації та інші).
4. Визначити рівень складності твору, його місце в репертуарі учня.
5. Сформулювати педагогічні задачі, пов'язані з його вивченням (мелодія, інтонування та фразування; відтворення фактури; артикуляція, штрихи; темп, метро-ритмічна організація, агогіка; аплікатура, туше, прийоми у вилученні звуків, колорит, педалізація; динамічний план тощо).

3.2. Список рекомендованих джерел:

1. Жуков, А. (2010) Про деякі сучасні тенденції в професійному розвитку піаніста. *Київське музикознавство*, 34, 3–12.
2. Жукова, О. (2010) Клавесин у вихованні сучасного піаніста. *Київське музикознавство*, 33, 192–201.
3. Забара, М. (2011) Фортепіанні школи першої половини ХІХ століття та лейпцигська консерваторія. *Київське музикознавство*, 40, 174–184.
4. Залінг, Г. (1972) Визначні німецькі піаністи першої половини ХХ століття про методику навчання гри на фортепіано. *Українське музикознавство*, 7, 246–259.
5. Кашкадамова, Н. (1998) *Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах*. Астон.

КЕЙС 4. Опрацювання видів і форм поточного і підсумкового контролю і критерії оцінювання учня закладу початкової та/або профільної мистецької освіти.

4.1. Практичні завдання:

- створити список вимог та критеріїв оцінювання результатів навчання учнів різного рівня підготовки/року навчання;
- створити чек-ліст типових помилок учнів різного рівня підготовки/року навчання та методів їх усунення;
- за результатами відвідування заняття / іспиту / концерту провести письмовий аналіз переваг та недоліків представленої програми /відповіді учня та здійснити її альтернативне оцінювання (письмово).

4.2. Список рекомендованих джерел:

1. Кашкадамова, Н. Б. (2006) *Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах (клавікорд, клавесин, фортепіано) XIV- XVIII ст. Історія фортеп'янного мистецтва XIX сторіччя*. АСТОН.
2. Кияновська, Л. О. (2000) *Українська музична культура* : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Астон.
3. Максимов, О. (2006) Виховання учня-піаніста: наслідування традицій та їх розвиток. *Мистецькі обрії*, 8-9, 252–258.
4. Максимов, О. Б. (1993) Роль аплікатури у рішенні учнем-піаністом виконавських завдань. *Актуальні питання педагогічної підготовки студентів музичних учбових закладів*, 2, 112–118.
5. Меднікова, З. С. (2012) Про деякі проблеми навчання піаніста : (робота над технікою). *Наук. зб. Львів. нац. муз. акад.*, 27, 63–74.
6. Сирятська, Т. О. (2022) Виконавські принципи українського піаніста та педагога Віктора Сирятського. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 47, т. 4, 4–10.

КЕЙС 5. Підготовка та написання тематичних планів, розгорнутих планів-конспектів занять з фаху / музично-теоретичних занять.

5.1. Практичне завдання:

Написати розгорнуті плани-конспекти трьох занять з дисципліни фахового циклу / музично-теоретичного циклу із зазначенням: рівня підготовки / терміну навчання / класу, виконуваної програми, завдань конкретного уроку та рекомендацій щодо самостійної роботи.

5.2. Список рекомендованих джерел:

1. Меднікова, З. С. (2012) Про деякі проблеми навчання піаніста : (робота над технікою). *Наук. зб. Львів. нац. муз. акад. Львів*, 27, 63–74.
2. Милич, Б. (1971) *Про формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів-піаністів*. Музична Україна.
3. Підпорінова, К. В. (2012) Про значення виконавського дихання у вихованні піаніста. *Наук. зб. Львів. нац. муз. акад.*, 27, 74–80.
4. Питання фортепіанної педагогіки та виконавства (1981) Музична Україна.
5. Скорульський, М. (1970) *Елементарні основи фортепіанної техніки школи Г. М. Єсіпової*. Музична Україна.
6. Чернявська, М. С. (2015) Деякі особливості актуалізації виконавського інтонування фортепіанної фактури. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*, 44, 128–140.

КЕЙС 6. Творчо-пошуковий підхід до завдань і форм роботи на заняттях з фаху.

6.1. Практичне завдання:

– створити каталог творчих та/або ігрових завдань (вправ) для уроків з учнями-початківцями із зазначенням їх призначення (на розвиток ритму, емоційності, вивчення нот тощо).

6.2.Список рекомендованих нотних джерел:

1. Завадська, Т., Козачук, О. (Уклад.). (2020). Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей. Музична Україна.
2. Лавро, К., Гриднєва, Н., Храпачова, М. (Уклад.). (2016). Хочу грати на роялі. Музична Україна.
3. Міліч, Б. (Ред.). (1980). Фортепіано. 1 клас. Музична Україна.
4. Міліч, Б. (Ред.). (1981). Фортепіано. 2 клас. Музична Україна.
5. Міліч, Б. (Ред.). (1982). Фортепіано. 3 клас. Музична Україна.
6. Міліч, Б. (Ред.). (2018). Маленькому піаністу. Музична Україна.
7. 7. Рощина, Т. (Уклад.). (2018). Українська фортепіанна музика ХХ-ХХІ століття. Музична Україна.
8. Шелестова, Є., Чикаренко, М. (Уклад.). (2016). Перлини українського фортепіанного ансамблю. Музична Україна.
9. Шелестова, Є., Чикаренко, М. (Уклад.). (2014). Перлини української фортепіанної музики 3-4 клас. Музична Україна.

КЕЙС 7. Відвідування майстер-класів, конференцій, вебінарів, що націлені на вдосконалення педагогічної майстерності.

7.1. Практичні завдання:

- відвідати захід, який має музично-педагогічну спрямованість;
- Написати есей-рефлексію щодо відвіданого заходу.

Критерії есею:

- обсяг – 1-2 сторінки, кегль 14, шрифт Time New Roman, інтервал –1,5;
- висвітлити тему заходу, автора-доповідача, музичний матеріал, дату відвідування; хто є автором заходу;
- описати основні проблемні ситуації, які було обговорено.

7.2.Список рекомендованих інтернет-ресурсів:

Krystian Zimerman Masterclass - Copenhagen 1994 (Chopin, Schumann)

<https://www.youtube.com/watch?v=ALDzxU452gA>

Garrick Ohlsson / Piano Masterclass / Student - Netanel Grinshtein / Jerusalem Music Centre

<https://www.youtube.com/watch?v=ll0qDBCxCEc&t=10s>

Leon Fleisher: Lessons of a Master (a film)

https://www.youtube.com/watch?v=K-i_cK2pwEA

КЕЙС 8. Підготовка та заповнення звітної документації.

Заповнення щоденника практики (щотижнево). Написання звіту з педагогічної практики (щосеместрово).

7 – 8 СЕМЕСТРИ (виробнича практика).

Виробнича практика проходить на базах практики (заклади початкової та/або профільної мистецької освіти, Школа-студія ХНУМ імені

І.П. Котляревського тощо). Головною метою виробничої практики є набуття практичних навичок викладання.

КЕЙС 9. Відвідування навчальних занять на базі практики.**9.1. Практичне завдання:**

- складання аналізу-конспекту відвіданих навчальних занять (не менше ніж три).

КЕЙС 10. Проведення навчальних занять на базі практики.**10.1. Практичне завдання:**

- проведення навчальних занять.

При відсутності можливості провести заняття з учнем керівник практики від кафедри забезпечує моделювання ситуації проведення уроку, а саме – ознайомлення здобувача освіти з програмою з дисципліни; складання плану-конспекту уроку; складання репертуару, який відповідає обраному рівню уроку з визначенням: методологічних і технічних складнощів та методів їх подолання з урахуванням регламенту часу), відвідування занять викладачів.

КЕЙС 11. Підготовка методичних розробок-презентацій навчальних занять з урахуванням власного досвіду викладання.**11.1. Практичні завдання:**

- складання здобувачем методичної розробки уроку (не менше ніж три);
- створення презентації з виокремленням ключових моментів уроку.

КЕЙС 12. Підготовка звітної документації.

Заповнення щоденника практики (щотижнево). Написання звіту з педагогічної практики.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про освіту» Документ 2145-VIII, поточна редакція від 06.10.2024. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2145-19#n1235>
2. Закон України «Про позашкільну освіту» Документ 1841-III, чинний, поточна редакція від 22.05.2021, підстава <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
3. Кашкадамова, Н. (2017) *Фортеп'янно-виконавське мистецтво України. Історичні нариси*. КІНПАТРІ ЛТД.
4. Курковський, Г. (1973) *Українська фортепіанна музика XIX століття*. Музична Україна, 64–78.
5. Наскрізнi програми практики здобувачiв вищої освіти ступеня бакалавр Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського. <https://num.kharkiv.ua/2513-normativni-dokumenti>
6. Осика, М. С. *Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи*. <https://vseosvita.ua/library/kontrol-ta-ocinuvanna-navcalnih-dosagnen-molodsih-skolariv-210647.html>
7. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського. <https://num.kharkiv.ua/share/docs/education/praktika/PolozhennyaPraktPidgotovka.pdf>
8. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Документ z0035-93, поточна редакція від 20.12.1994, підстава - v0351281-94. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
9. Чернявська, М. С. (2004) “Муза натхненного фортепіано...” (Марі Мок-Плейєль). *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки і практики освіти*, 13, 205–215.
10. Чернявська, М. С. (2007) Композиторська творчість К. Вік-Шуман. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки і практики освіти*, 19, 176–188.
11. Чернявська, М. С. (2003) “Мистецтво співу, застосоване до фортепіано” Зігізмунда Тальберга. *Культура України*, 11, 86–95.
12. Шукайло, В. Ф. (2004) *Педалізація у професійній підготовці піаніста*. Факт.

ДОДАТКИ

*Додаток 1. Щоденник педагогічної
практики (форма).*

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

_____ факультет
Кафедра _____

ЩОДЕННИК ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача вищої освіти ступеня бакалавр
курсу _____
факультету _____

_____ *Спеціальність, освітня програма, фахове спрямування*

_____ *(ПІБ)*

Керівник практики від кафедри

_____ *(ПІБ)*

Консультант практики від бази практики

_____ *(ПІБ)*

20__-20__ навчальний рік

5 семестр

Тиждень	Вид активності / Тема / короткий зміст уроку	Відмітка про виконання	Підпис консультанта практики
Тиждень 1			
Тиждень 2			
Тиждень 3			
Тиждень 4			
Тиждень 5			
Тиждень 6			
Тиждень 7			
Тиждень 8			
Тиждень 9			
Тиждень 10			
Тиждень 11			
Тиждень 12			
Тиждень 13			
Тиждень 14			
Тиждень 15			
Тиждень 16			

6 семестр

Тиждень	Вид активності/ Тема / короткий зміст уроку	Відмітка про виконання	Підпис консультанта практики
Тиждень 1			
Тиждень 2			
Тиждень 3			
Тиждень 4			
Тиждень 5			
Тиждень 6			
Тиждень 7			
Тиждень 8			

Тиждень 9			
Тиждень 10			
Тиждень 11			
Тиждень 12			
Тиждень 13			
Тиждень 14			
Тиждень 15			
Тиждень 16			

20__-20__ навчальний рік

7 семестр

Тиждень	Вид активності / Тема / короткий зміст уроку	Відмітка про виконання	Підпис консультанта практики
Тиждень 1			
Тиждень 2			
Тиждень 3			
Тиждень 4			
Тиждень 5			
Тиждень 6			
Тиждень 7			
Тиждень 8			
Тиждень 9			
Тиждень 10			
Тиждень 11			
Тиждень 12			
Тиждень 13			
Тиждень 14			
Тиждень 15			
Тиждень 16			

8 семестр

Тиждень	Вид активності / Тема / короткий зміст уроку	Відмітка про виконання	Підпис консультанта

			практики
Тиждень 1			
Тиждень 2			
Тиждень 3			
Тиждень 4			
Тиждень 5			
Тиждень 6			
Тиждень 7			
Тиждень 8			
Тиждень 9			
Тиждень 10			
Тиждень 11			
Тиждень 12			
Тиждень 13			
Тиждень 14			
Тиждень 15			
Тиждень 16			

Правила ведення та оформлення Щоденника практики

1. Щоденник – основний документ студента під час проходження практики.
2. Під час практики студент щотижнево має особисто записувати в щоденник інформацію щодо участі у різних видах активностей.
3. По факту участі в активності(активностях) під час проходження практики протягом тижня студент зобов'язаний подавати щоденник на перегляд керівнику (консультанту) практики від установи / організації для відповідної відмітки про виконання заходу.
4. По закінченні семестру студент подає щоденник практики на погодження керівнику практики від кафедри, що є одним із складових заліку (поряд із письмовим звітом про проходження практики, методичною розробкою уроку у pdf-форматі або у форматі презентації (по одній у 5, 6, 7 семестрах), відео- або фото звітом (скріншотом) про проведення відкритого уроку та його методичною розробку у pdf-форматі (8 семестр).
5. Без заповненого щоденника студент не допускається до захисту матеріалів практики.

**Інформація про бази практики (установи, організації),
де здобувач вищої освіти проходив практичну підготовку**

Назва бази практики (установи, організації):

Термін проходження практики здобувачем вищої освіти _____

Керівник практики від бази практики (установи, організації):

(прізвище та ініціали)

(посада)

М. П.

(підпис)

*Додаток 2. Форма та рекомендації
щодо заповнення розробки уроку*

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА УРОКУ

З _____

назва дисципліни

Рівень освіти: Початкова мистецька освіта

Клас (рік навчання) _____

Розроблено здобувачем освіти (ПБ) _____

Тема уроку: _____ Мета

уроку: _____

Вид заняття: _____

Методи навчання: _____

Наочний матеріал, технічні засоби навчання _____

Зміст уроку:

1. Організаційний момент: _____

2. Перевірка д/з та актуалізація знань, отриманих на попередніх уроках _____

3. Вивчення нового матеріалу, засвоєння нових знань, навичок _____

4. Систематизація вивченого, рефлексія уроку _____

5. Домашнє завдання _____

Рекомендовані джерела інформації _____

Урок розроблено відповідно до початкової програми / робочої програми навчальної
дисципліни _____

Дата проведення уроку: _____

Керівник практики _____

(посада, ПБ)

(підпис)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗАПОВНЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ РОЗРОБКИ

Рівень освіти	Початкова мистецька освіта: елементарний рівень (1-4 кл. ДМШ); базовий рівень (5-8 кл. ДМШ).	
Курс / клас	Вказуємо клас (або рік підготовки) учня, фах, ПІБ учня (якщо індивідуальне заняття).	
Розроблено здобувачем (ПІБ)	Вказуємо власні дані	
Тема уроку	Відповідно до програми	
Мета уроку	Має корелювати з темою уроку	
Вид заняття	Можливі типи уроку: урок-лекція, урок-бесіда, урок-практикум, контрольний урок, комбінований урок, урок-екскурсія тощо.	
Методи навчання	Вибрати ті методи, які застосовуються саме на цьому уроці: Практична робота з нотним текстом; наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); аудіо- та відеометод (прослуховування / перегляд записів творів); самостійна робота тощо.	
Наочний матеріал	Можливі варіанти: нотний текст творів, ілюстрації, схеми, таблиці, картки, підручники, збірники, методичні посібники, використання застосунків з дошкою (Jamboard GoogleMeet, Whiteboard Zoom тощо), використання відео та аудіо ілюстрацій, тестів, музичних фрагментів, вікторин.	
Зміст уроку	Організаційний момент	Створення сприятливої атмосфери Організація уваги учнів . Перевірка підготовки учнів до уроку.
	Перевірка д/з, актуалізація знань	Вказуємо як саме проводиться перевірка д/з: обговорення складнощів які виникли при виконанні, надаємо форми організації опитування д/з, список питань тощо.
	Вивчення нового матеріалу, засвоєння нових знань, навичок	В довільній формі надаємо опис того, що учень (студент) має засвоїти на уроці, надаємо конспект основних понять, важливих положень уроку (тезово)
	Систематизація вивченого, рефлексія уроку	Вказуємо питання на закріплення нової теми та підсумовуємо роботу учня (студента) на уроці
	Домашнє завдання	Вказуємо конкретне завдання з урахуванням фрагменту твору, який необхідно опрацювати, джерела, сторінки, параграфа з джерела тощо.
Рекомендовані джерела інформації	Список джерел для вивчення даної теми (подавати в APA стилі)	

Урок розроблено відповідно до початкової програми / робочої програми навчальної дисципліни _

Додаток 3. Форма та рекомендації
щодо заповнення характеристики здобувача керівником практики

ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

здобувача освіти _____ рівня _____
_____ форми навчання

_____ (ПІБ практиканта)

«_» _____ 20__ року.

Керівник практики,
посада _____

_____ підпис

_____ розшифровка підпису

Примітки:

1. Характеристика надається керівником/консультантом практики здобувачу освіти, який завершив проходження практики та зберігається разом зі звітом і щоденником практики здобувача на кафедрі.

2. Приклад характеристики для педагогічної практики:

ПІБ проходив педагогічну практику в _____ з _____ по _____ 20__ року.

За час проходження практики ПІБ показав добрий рівень знань з педагогіки початкової/передфахової мистецької освіти. На заняттях з педагогічної практики на етапі навчальної практики вивчав методичну літературу, ознайомився з веденням документації викладача мистецької освіти, ознайомився з методологією викладання предмету, відвідував заняття консультанта практики. Під час виробничої практики ознайомився з особливостями реалізації освітніх програм відповідних рівнів, типами занять, проводив уроки з учнем __ (вік, клас, фах). Під час підбору матеріалу та програми враховував вікові та індивідуальні особливості учня. Зарекомендував себе відповідальним, старанним, творчим, уважним. Дотримується педагогічної етики, поважає гідність дитини. Рекомендую оцінити педагогічну практику студента ПІБ на «_____».

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМНІ І.П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

Кафедра _____

ЗВІТ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача ступеня освіти бакалавр
_____ курсу

факультету _____

Спеціальність, освітня програма, фахове спрямування

(ПІБ)

Керівник практики від університету

(ПІБ)

Консультант практики від бази практики

(ПІБ)

ВИДИ ПРАКТИК, ТЕРМІНИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗ ПРАКТИКВид практики (5 семестр 20__-20__ н.р.) *педагогічна навчальна*

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Учень (ПІБ, вік, фах, клас) _____

Вид практики (6 семестр 20__-20__ н.р.) *педагогічна навчальна*

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Учень (ПІБ, вік, фах, клас) _____

Вид практики (7 семестр 20__-20__ н.р.) *педагогічна навчальна*

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Учень (ПІБ, вік, фах, клас) _____

Вид практики (8 семестр 20__-20__ н.р.) *педагогічна виробнича*

Назва установи _____

Юридична адреса установи _____

Офіційний сайт установи _____

Керівник від бази практики _____

Учень (ПІБ, вік, фах, клас) _____

ЗМІСТ РОБОТИ на практиці:

5 семестр _____

6 семестр _____

7 семестр _____

8 семестр _____

ДОДАТКИ ДО ЗВІТУ

в якості додатків можуть бути оприлюднені матеріали до щосеместрової звітності: методичні розробки уроків, презентації, репертуарні списки, план-конспект відвіданих уроків консультанта практики, есей щодо відвіданого заходу музично-педагогічної спрямованості, каталог ігрових вправ тощо.

Додаток 5. Приклад заповнення щоденника

з педагогічної практики

2023-2024 навчальний рік

5 семестр (навчальна практика)

Тиждень	Вид активності / Тема / короткий зміст уроку	Відмітка про виконання	Підпис консультанта практики
Тиждень 1	Ознайомлення з документацією викладача початкового мистецького закладу освіти (журнал, типові програми, робоча навчальна програма, поурочний план, див. перелік https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0571655-06#Text) та структурними підрозділами Комунального закладу «Дитяча музична школа №15» м. Харкова	виконано	
Тиждень 2	Ознайомлення з законодавчими актами, що регулюють діяльність викладача початкового закладу мистецької освіти (Статут школи, Положення про мистецьку школу, затвердженого Наказом Міністерства культури України від 09 серпня 2018 року № 686, зареєстрованого Міністерством юстиції України від 03 вересня 2018 року № 1004/32456, Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про культуру»	виконано	
Тиждень 3	1. Створення репертуарного списку для учнів _____ року навчання; 2. Вивчення методичної літератури з фахової дисципліни	виконано	
Тиждень 4	1. Виконання творів з переліку педагогічного репертуару (___ рік навчання): – Л. Моцарт. Менует. – В. Косенко. «Доцик». – К. Черні. Етюд №2 ор.299 2. Написання анотації з формулюванням педагогічних завдань щодо кожного твору	виконано	
Тиждень 5	Створення репертуарного списку для учнів _____ року навчання;	виконано	
Тиждень 6	1. Виконання творів з переліку педагогічного репертуару (___ рік навчання): – ... – ... – ... 2. Написання анотації з формулюванням педагогічних завдань щодо кожного твору	виконано	
Тиждень 7	Створення репертуарного списку для учнів _____ року навчання;	виконано	
Тиждень 8	1. Виконання творів з переліку педагогічного репертуару (___ рік навчання): – ... – ... – ... 2. Написання анотації з формулюванням педагогічних завдань щодо кожного твору	виконано	
Тиждень 9	Створення репертуарного списку для учнів _____ року навчання;	виконано	
Тиждень 10	1. Виконання творів з переліку педагогічного репертуару (___ рік навчання): – ... – ...	виконано	

	– ... 2. Написання анотації з формулюванням педагогічних завдань щодо кожного твору		
Тиждень 11	Розробка плану-конспекту заняття з дисципліни фахового циклу: дата __, прізвища та ім'я учня __, його рівня підготовки/терміну навчання. Програма:	виконано	
Тиждень 12	Оформлення й здача розробленого плану-конспекту заняття з дисципліни фахового циклу: дата __, прізвища та ім'я учня __, його рівня підготовки/терміну навчання. Програма: __ (розробка додається)	виконано	
Тиждень 13	Створення каталогу творчих та ігрових завдань (вправ) для уроків з учнями-початківцями на розвиток ритму. (Каталог ігрових завдань додається)	виконано	
Тиждень 14	Відвідування майстер класу провідного викладача школи . Дата __ Тема заходу __	виконано	
Тиждень 15	Написання есею-рефлексії щодо відвідування _____. (Есей додається).	виконано	
Тиждень 16	Заповнення документації (щоденник, звіт практики)	виконано	

7 семестр (виробнича практика)

Тиждень	Вид активності / Тема / короткий зміст уроку	Відмітка про виконання	Підпис консультанта практики
Тиждень 1	Відвідування бази практики____, знайомство з структурою закладу, сайтом тощо; знайомство з консультантом __, його учнями.	виконано	
Тиждень 2	Відвідування занять консультанта бази практики, дата ____; Складання аналізу-конспекту відвіданого заняття (конспект додається).	виконано	
Тиждень 3	Відвідування занять консультанта бази практики, дата ____; Складання аналізу-конспекту відвіданого заняття (конспект додається).	виконано	
Тиждень 4	Відвідування занять консультанта бази практики, дата ____; Складання аналізу-конспекту відвіданого заняття (конспект додається).	виконано	
Тиждень 5	Відвідування занять консультанта бази практики, дата ____; Складання аналізу-конспекту відвіданого заняття (конспект додається).	виконано	
Тиждень 6	Проведення навчальних занять на базі практики. Тема: __ Учень: __ Рівень підготовки __	виконано	
Тиждень 7	Проведення навчальних занять на базі практики. Тема: __ Учень: __ Рівень підготовки __	виконано	
Тиждень 8	Проведення навчальних занять на базі практики. Тема: __ Учень: __ Рівень підготовки __	виконано	
Тиждень 9	Проведення навчальних занять на базі практики. Тема: __ Учень: __ Рівень підготовки __	виконано	
Тиждень 10	складання плану-конспекту уроку за темою «____»;	виконано	

Тиждень 11	створення презентації до плану-конспекту уроку з виокремленням ключових моментів уроку.	виконано	
Тиждень 12	складання плану-конспекту уроку за темою «___»;	виконано	
Тиждень 13	створення презентації до плану-конспекту уроку з виокремленням ключових моментів уроку.	виконано	
Тиждень 14	складання плану-конспекту уроку за темою «___»;	виконано	
Тиждень 15	створення презентації до плану-конспекту уроку з виокремленням ключових моментів уроку.	виконано	
Тиждень 16	Заповнення документації (щоденник, звіт практики)	виконано	

**Додаток 6. Приклад заповнення звіту
з педагогічної практики**

ВИДИ ПРАКТИК, ТЕРМІНИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗ ПРАКТИК

Вид практики (5 семестр 20__-20__ н.р.) педагогічна навчальна

Назва установи Школа-студія ХНУМ імені І.П. Котляревського

Юридична адреса установи пл. Конституції 11/13, м. Харків, Україна

Офіційний сайт установи https://num.kharkiv.ua/

Консультант від бази практики ПБ

Учень (ПБ, вік, фах, клас) Прізвище, ім'я, років, перший рік навчання

ЗМІСТ РОБОТИ на практиці:

5 семестр Протягом 5 семестру відбулося ознайомлення з типовою шкільною документацією, викладача початкового мистецького закладу освіти; було складено репертуарні списки для учнів 1-3 років навчання з написанням анотацій з формулюванням педагогічних завдань щодо кожного твору; було виконано твори з переліку педагогічного репертуару:.... Було розроблено плани-конспект заняття з дисципліни фахового циклу: «...», створено презентацію відповідно до обраної теми заняття. Також розроблено каталог ігрових завдань для початківців на розвиток ,, Було відвідано майстер класу провідного викладача школи, основні положення заходу відображено у есеї. Всі матеріали практики додаються.

Розробники:

Тетяна СИРЯТСЬКА,
кандидат
мистецтвознавства, доцент кафедри
спеціального фортепіано;
Ірина СУХЛЕНКО, перший проректор,
кандидат мистецтвознавства, професор,
гарант ОП «Сольне вокальне та
інструментальне виконавство»;
Світлана ЩЕЛКАНОВА, старший викладач
кафедри інтерпретології та аналізу музики,
доктор філософії, керівник практики
(навчальної, виробничої) ХНУМ імені І.П.
Котляревського.